

BILTEN 03

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

JUN 2009

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju
- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Lena Petrović, Sonja Stojanović, Miloš Stanojević i Žarko Marković

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

- Neizvesno pokretanje novog šengenskog informacionog sistema (2)
- Inicijativa za suzbijanje falsifikovanja novca – Evropol, zapadni Balkan i Turska (2)

Analize i procene

- Izveštaj RAND korporacije – Zaštita podataka za XXI vek (3)

Zanimljivosti

- Nova anti-imigraciona politika Italije pod prismotrom (4)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

- Neizvestan put Srbije ka pozitivnoj šengenskoj listi (5)

Analize i procene

- Ministar Dačić predstavio izveštaj o radu MUP-a za 2008 (6)
- Preporuke Nacionalnog konventa o EU za reformu policije (6)

Zanimljivosti

- MUP Srbije na stranicama Fejsbuka i Jutjuba (7)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

- Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi (8)

Publikacije

- Evropska unija i unutrašnja bezbednost: zaštitnik naroda (10)

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Mađarske, i Centra za kontrolu oružanih snaga (DCAF).

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

Neizvesno pokretanje novog šengenskog informacionog sistema

Žak Baro (*Jacques Barrot*), potpredsednik Evropske komisije i komesar zadužen za pitanja pravosudne i policijske saradnje u EU, smatra da je pokretanje novog šengenskog informacionog sistema (SIS II) na dobrom putu, piše agencija Evropa.

„Poslednji testovi su bili pozitivni, tehnički temelji novog sistema izgledaju dobro i zbog toga ćemo održati diskusiju na sledećem sastanku ministara pravosuđa potpisnica Šengenskog sporazuma 4. i 5. juna, u nadi da će se postići konačna odluka do kraja godine“, rekao je Baro u intervjuu švajcarskom dnevnom listu „Le Temps“.

Njegovi komentari su u suprotnosti sa stavovima nemačkog i austrijskog stalnog predstavništva pri EU, čiji su diplomatski izvori prošlog meseca izjavili da resorni komesar „ne govori istinu o pravom stanju stvari“ i da EK neće moći ispuniti zadati rok. Planirano je da SIS II bude pokrenut u septembru ove godine.

U intervjuu, Baro je kritikovao česte kontrole putnika koje sprovodi švajcarska policija. „Šengenski sporazumi omogućavaju zemljama članicama da sprovedu potvrđivanje identiteta (legitimisanje) iz različitih razloga, kao što je na primer sumnja na krijumčarenje droga, rekao je.

„Ipak, nema govora o tome da bi takve kontrole bile redovne i sistemske. Ako se radi o tome, tada policijska praksa nije u skladu s duhom Šengena i mogla bi postati realni problem“. „Mogu postojati kontrole, ali za njih mora postojati tačan razlog. Nema svrhe ukidati granice samo da bi se povećao broj kontrola identiteta unutar Šengenskog prostora“, kaže Baro.

Druga generacija šengenskog informacionog sistema (SIS II) obuhvata:

1. baze podataka za lica koja su sklona nasilničkom ponašanju (*violent trouble-makers*);
2. baze podataka sa informacijama o licima čiji su zahtevi za vizu odobreni, odnosno odbijeni (*protestors database*);
3. baze podataka o terorističkim grupama i
4. baze podataka o licima kojima je zabranjen izlazak iz šengenskog područja.

Tip podataka SIS II, po predlogu EU, biće različit – od fotografija, preko otisaka prstiju i postoji mogućnost za druge „identifikacione materijale“ kao što DNK-profil. Pristup bazama podataka SIS II biće omogućen svim bezbednosnim i obaveštajnim strukturama EU.

U kontekstu slobodnog kretanja radnika, švajcarska vlada trenutno razmatra mogućnost aktiviranja zaštitne klauzule jer su kvote za dozvole dugog boravka za građane EU premašene. „Primena zaštitne klauzule je moguća. To ne bi bilo protivno ugovorima, ali to vidim kao loš politički signal“, rekao je Baro, tvrdeći da bi bilo šteta da slika Švajcarske otvorene ka EU bude narušena.

Datum: 20. maj 2009.

Link:

[EnterEurope](#)

Inicijativa za suzbijanje falsifikovanja novca – Evropol, zapadni Balkan i Turska

Na sastanku 7. i 8. maja u sedištu Evropola u Hagu, eksperti iz država zapadnog Balkana i Turske su inicirali stvaranje mreže čiji će glavni fokus biti borba protiv falsifikovanja novca. Sastanak je organizovao Evropol uz podršku Evropske komisi-

je, Generalnog direktorata za proširenje u okvirima [TAIEX programa](#).

Inspektori, eksperti iz forenzike i tužioci, kao i predstavnici Nacionalnih banaka iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Srbije i Turske zaključili su da je inicijativa veoma važna za njihove države, kao i da postoji potreba za pojačanom saradnjom u borbi protiv falsifikovanja novca. Eksperti su na sastanku predstavili trenutnu situaciju, kao i postojeći pravni okvir u njihovim zemljama. Stručnjaci iz Evropola su prikazali pregled svojih analitičkih, tehničkih, forenzičkih i finansijskih kapaciteta sa posebnim osvrtom na borbu protiv falsifikovanja evra i prevara kreditnim karticama.

Diskutovalo se i o međunarodnoj dimenziji falsifikovanja novca i prekogranične distribucije koju vrše kriminalne mreže.

Nakon potpisivanja sporazuma sa svim državama zapadnog Balkana, Evropol je u mogućnosti da podržava te države u njihovim naporima u suzbijanju ovih oblika kriminaliteta.

Datum: 11. maj 2009.

Link:

[Europol](#)

Analize i procene

Izveštaj RAND korporacije – Zaštita podataka za XXI vek

Kancelarija Poverenika za pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Velike Britanije je 12. maja objavila studiju o prednostima i slabostima Direktive EU o zaštiti podataka. Studiju je, po nalogu Poverenika, izradio [RAND](#) – neprofitna istraživačka organizacija koja se bavi analizama problema javnog i privatnog sektora. Jedan od osnovnih zaključaka ove studije je da Direktiva u današnjem globalnom društvu ne može biti dugoročno rešenje.

Cilj studije je bio da odgovori na pitanje da li je postojeća Direktiva zastarela i opterećena administrativnim procedurama. Zaključeno je da je Direktiva

doprinela harmonizaciji regulative u oblasti zaštite podataka unutar EU, kao i da može poslužiti kao dobra osnova za dalje usavršavanje mehanizama za zaštitu podataka. U studiji se navodi i da je postojeća Direktiva nekada suviše teška za primenu i da često ne može da reši probleme u oblasti koju reguliše.

Ričard Tomas, britanski poverenik za pristup informacijama od javnog značaja i zaštitu podataka, je predstavljajući rezultate studije, rekao da je Direktiva u dobroj meri zastarela i da je potreban novi, moderniji pristup, koji bi u prvi plan stavio konkretne, realne probleme, sa kojim se ljudi suočavaju u modernom svetu. Istakao je da stvari treba postaviti tako da se izbegnu nepotrebna ograničenja i procedure, što bi dovelo do boljih rezultata u praksi.

Najvažnije preporuke studije:

- pravne norme treba da budu tako formulisane da se iz njih tačno vidi kojim ciljevima teže, odnosno šta se njima želi postići;
- posebnu pažnju treba posvetiti pitanju odgovornosti svih institucija i organizacija koje poseduju (kojima se poveravaju) zaštićene informacije;
- potreban je strateški pristup kada je u pitanju primena propisa;
- potrebno je unaprediti regulativu kojom je uređen prenos podataka iz Evrope ka ostatku sveta.

Norme u oblasti zaštite podataka, prema njegovom mišljenju, treba da odražavaju potrebe društva koje, u celini, može da trpi negativne posledice u slučaju nedozvoljene upotrebe zaštićenih podataka o ličnosti od strane vlada i organizacija koje njima raspolazu. Brojni i značajni tehnički pronalasci, međunarodna trgovina i neophodnost prenosa podataka preko granica nameću potrebu za detaljnim pravnim regulisanjem u ovoj oblasti. Tomas je dodao i da je zaštita podataka suviše važna tema da bi bila prepuštena samo ekspertima. Da bi se postigla zaštita ličnog integriteta i privatnosti, neophodno je istovremeno raditi na povećanju poverenja, poverljivosti, ali i transparentnosti. Zaštita podataka o ličnosti treba da bude veoma značajna tema kako za vlade, tako i za poslovne subjekte koji su sve više u prilici da raspolazu ličnim podacima. Oni moraju snositi

odgovornost ukoliko zloupotrebe informacije kojim raspolažu. Tomas je na kraju rekao da namera njegove kancelarije nije bila da rešenja iz studije budu preslikana u novu direktivu već da se otvori debata i ljudi podstaknu da razmišljaju o tome kako bi trebalo da izgleda sistem zaštite podataka u XXI veku.

Tekst studije na engleskom jeziku možete pronaći ako sledite [link](#).

Datum: 30. maj 2009.

Autor: Žarko Marković

Link:

[Review of the European Data Protection Directive](#)

Zanimljivosti

Nova anti-imigraciona politika Italije pod prismotrom

Italijanska vlada je usvojila mere kojima uvodi restriktivniju imigracionu politiku koja je izazvala negodovanje širom Evrope. Problem ilegalnih imigranata u velikoj meri potresa Italiju jer svega trećina njih dobije odgovarajuću pomoć i dokumenta. Ne postoji mogućnost zaposlenja, a uočen je veliki stepen kriminaliteta među njima. Poslednjih meseci pitanje statusa ilegalnih imigranata je centralna tema u Italiji na kojoj je i sadašnji premijer Silvio Berlusconi dobio poslednje parlamentarne izbore. Predloženi zakon koji je usvojen u donjem domu parlamenta i čeka na usvajanje u Senatu sadrži drastične mere uključujući i krivičnu odgovornost lica koja borave bez dozvole na teritoriji Italije (sankcije u obliku novčanih kazni). Predviđena je i kazna zatvora za rezidente (građanin neke druge države koji stalno živi u drugoj nekoj državi, u našem slučaju u Italiji) kod kojih rade imigranti bez odgovarajućih dokumenata. Predlog zakona uvodi i tzv. civilne patrola čije postojanje se kritikuje jer mogu prerasti u nasilne grupe koje uznemiravaju pripadnike manjina i strance. Silvio Berlusconi i njegove pristalice predlog ovog zakona kao i mere koje su preduzimane prema Romima pravdaju pravom na sigurnost

građana Italije i njihovom dužnošću da im to obezbede. Premijer Italije je nedavno kritikovao koncept multietničke Italije, neobazirajući se na podatak da imigranti čine 7% italijanske populacije. Oštre kritike upućene su od strane *Amnesty International*, Instituta za otvoreno društvo (*Open Society Institute*) i Evropske mreže protiv rasizma (*European Network Against Racism*) u kontekstu nedavnih napada na pripadnike romske zajednice koji su u velikoj meri inspirisani diskriminatornim izjavama visoko rangiranih italijanskih političara. Evropska koalicija politika za Rome (*European Roma Policy Coalition*) je zahtevala hitnu reakciju od strane Evropske komisije i Saveta Evrope povodom nedavnih događaja. Po rečima podpredsednice Vlade Španije, Marije Tereze Fernandez de la Vege, „Madrid odbija nasilje, rasizam i ksenofobiju i ne slaže se sa dešavanjima u Italiji“. *Human Rights Watch* i druge nevladine organizacije upozoravaju da potezi italijanske vlade predstavljaju grubo kršenje ljudskih prava i pozivaju institucije EU da reaguju. Reakcije na poteze italijanske vlade stižu od političkih protivnika, kao i od međunarodnih organizacija. EU je još uvek uzdržna od komentarisanja predloga zakona ali najavljuju da će u slučaju njegovog usvajanja biti proverena njegova usklađenost sa pravom EU.

Nedavni potez italijanskog pomorskog broda koji je presreo tri broda sa imigrantima i vratio ih u Libiju je sporan i sa stanovišta poštovanja Ženevske konvencije o statusu izbeglica iz 1951. godine, čija je potpisnica i Italija. Konvencija predviđa da država ne sme vratiti izbeglicu u zemlju gde je njen život

ili sloboda ugrožena, kao i da je dužnost države da licu ostavi razuman rok za pokušaj traženja prijema u drugu zemlju. Novim merama italijanske vlade ovaj rok iznosi svega 60 dana.

Datum: 22. maj 2009.

Autor: Lena Petrović

Link:

[EUobserver](#)

SRBIJA

Institucionalne i pravne novine

Neizvestan put Srbije ka pozitivnoj šengenskoj listi

Još uvek nije potpuno jasno da li će građani Srbije konačno dobiti mogućnost da bez „redova ispred ambasada“ putuju u zemlje potpisnice Šengenskog sporazuma. Dugo očekivani, dopunjeni izveštaj EK predstavljen je zemljama članicama EU krajem maja.

Građani bivše Jugoslavije mogli su da putuju u skoro sve zemlje sveta bez ikakvih ograničenja. Ratovi na ovim prostorima su promenili sve – EU je 1995. godine usvojila prvu tzv. crnu viznu listu na kojoj su se našle države zapadnog Balkana i Turska. Nakon trinaest godina EK je pokrenula proces uslovljavanja – tzv. mapa puta ka pozitivnoj (beloj) šengenskoj listi za države zapadnog Balkana, osim za Hrvatsku.

Ostaje neizvesno da li se taj proces privodi kraju, jer izjave srpskih zvaničnika nisu istovetnog tona kao izjave predstavnika EU. Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova, izjavio je da građani mogu da očekuju „dobre vesti“ jer je Srbija ispunila sve uslove predviđene mapom puta. Nasuprot tome, prema izvorima *EurActiv-a* (veb portal koji je cenjen u Briselu i po pravilu, informacije potiču iz dobro obaveštenih izvora) od 14. maja, države kao Francuska i Nemačka zalažu se više za dalju viznu liberalizaciju, a ne za potpuno ukidanje istih. Ipak, takve izjave ne treba prihvatiti kao stav EU. Po rečima predstavnika EK, Janoša Varge, izveštaj EK je pozitivan za Srbiju, ali postoje još dva problema

koji su javnosti poznata, a to su izdavanje biometrijskih pasoša kosovskim Albancima i građanima iz bivših jugoslovenskih republika sa dvojnim državljanstvom. Međutim, u javnosti je procurila informacija da to nisu jedini problemi. Prema izveštaju Evropske inicijative za stabilnost (*European Stability Initiative, ESI*), Srbija je dobila srednju ocenu 1,75, na skali od 1 do 3. Ocena 1 znači da su ispunjeni svi uslovi u četiri oblasti koje EK ocenjuje (pogledati tabelu 1). Ocena 2 znači da su skoro svi ili većina uslova ispunjeni, dok se ocenom 3 smatra da su države na pravom putu, ali ne ispunjavaju još sve potrebne uslove.

Oblasti	Ocena
Bezbednost dokumenata	1
Kontrola ilegalne imigracije i proces readmisije	2
Uspostavljanje javnog reda i mira	2
Zaštita ljudskih prava i međususedski odnosi	2

Tabela 1: Ocene EK za Srbiju

Iz tabele primećujemo da problemi postoje u oblasti zaštite ljudskih prava i međususedskih odnosa. Ti kriterijumi zajedno sa uslovima uspostavljanja javnog reda i bezbednosti, kao i kontrole migracija i procesa readmisije, ocenjeni su u tom izveštaju srednjom ocenom. Jedino je Makedonija u tom izveštaju dobila ocenu 1 što znači da je ispunila sve uslove. Bosna i Hercegovina i Albanija imaju ocenu 3.

U daljem procesu vizne liberalizacije jedino EK ima pravo da usvoji predlog o ukidanju viza za građane zapadnog Balkana. Konačnu odluku donosi Savet EU kvalifikovanom većinom, u čiji sastav ulaze svih 27 država članica uz prethodno mišljenje Evropskog parlamenta, koje nema obavezujući karakter. Prema izvorima *novosadskog Dnevnika*, za Srbiju biće potreban još jedan izveštaj eksperata EK koji će uslediti krajem jula, ili, što je još verovatnije, u septembru.

U slučaju pozitivnog izveštaja, Srbija bi se našla na beloj šengen listi od 1. januara ili na proleće naredne godine.

Datum: 29. maj 2009.

Autori: Adel Abusara i Saša Đorđević

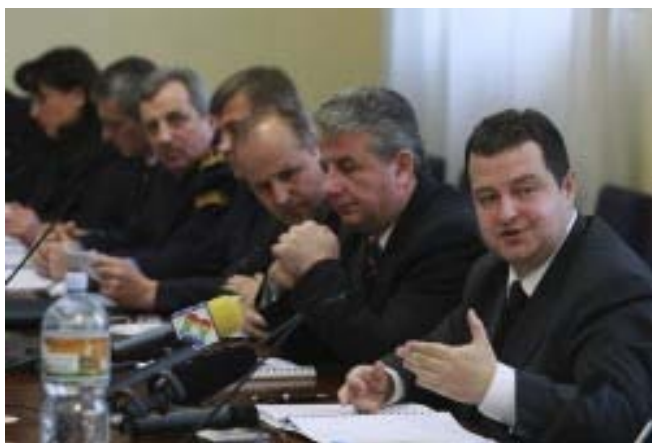
Linkovi: [EurActiv](#), [Danas](#)

Analize i procene

Ministar Dačić predstavio izveštaj o radu MUP-a za 2008

Ministar unutrašnjih poslova Srbije, Ivica Dačić, je 14. maja 2009. godine predstavio izveštaj o radu MUP-a za prošlu godinu članovima Odbora za odbranu i bezbednost. Nakon troipčasovnog predstavljanja izveštaja i kasnije rasprave, članovi Odbora su usvojili izveštaj.

Ministar je u svom izlaganju izjavio da iako opterećeni dešavanjima vezanim za jednostrano proglašenje nezavisnosti Kosova, policija u 2008. godini uspešno suprostavila raznim oblicima kriminala čime je doprinela stvaranju stabilnog bezbednosnog okruženja. Posebno je istakao očuvanje stabilnosti na području kopnene zone bezbednosti, i podsetio na hapšenje pripadnika tzv. Gnjilanske grupe, osumnjičenih za ratne zločine na Kosovu i Metohiji.

Dačić je rekao da je ministarstvo „uspelo da se dobro organizovanim i energičnim angažovanjem suprotstavi izazovima da očuva stabilno stanje bezbednosti na teritoriji Republike i da spreči da nastale tenzije izazovu narušavanje tradicionalno dobrih međunacionalnih odnosa u svim sredinama sa izrazito mešovitim nacionalnim sastavom stanovništva“.

U svom predstavljanju, Ivica Dačić je naveo dobre rezultate u borbi protiv trgovine ljudima, organiz-

ovanog imovinskog kriminala, finansijskog kriminala (otkrivene su četiri velike organizovane kriminalne grupe), korupcije, ilegalne trgovine narkoticima (zaplenjeno je 1,9 tona opojnih droga) i oružjem, visokotehnološkog kriminala. U borbi protiv korupcije Dačić je naveo da je broj otkrivenih dela veći za 20,7 odsto, nego njihov ukupan broj od 2000. do 2005. godine.

Na kraju svog izlaganja najavio još oštriju borbu protiv kriminala i korupcije. „Mislim da građani Srbije u najskorije vreme mogu očekivati velike i još bolje rezultate u oštroj i beskompromisnoj borbi protiv kriminala“.

Dačić je rekao da u borbi protiv organizovanog kriminala i terorizma društvo mora da pruži podršku policiji jer, kako je ocenio, „policija to zaslužuje“. Takođe, istakao je da svi koji prekoračuju svoja policijska ovlašćenja treba da budu sankcionisani. Sednica Odbora je bila otvorena za novinare, ali tekst izveštaja nije dostupan javnosti ni preko sajta Narodne skupštine Republike Srbije ni sajta MUP-a. Do 2005. godine postojala je praksa objavljivanja ovog izveštaja na sajtu ministarstva. Takođe, nije objašnjeno iz kojih razloga izveštaj nije dostupan javnosti.

Datum: 14. maj 2009.

Linkovi:

[Danas, TV prilog B92](#)

Preporuke Nacionalnog konventa o EU za reformu policije

Okvirna tema drugog zasedanja Radne grupe Pravosuđe, slobode i bezbednost Nacionalnog konventa o EU, koja je održana 24. februara 2009. godine, bila je Posledice ratifikacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u sektoru bezbednosti. U daljem tekstu možete naći glavne nalaze preporuka za reformu policije u kontekstu evropskih integracija.

Izveštaji EK o napretku Srbije pokazuju **ograničen napredak u reformama zbog problema u pogledu sprovođenja zakona i neadekvatnih**

podzakonskih akata ili njihovog nepostojanja. Nedostaju kriminalističko-obaveštajni sistemi za mapiranje kriminala, vizni informacioni sistem i sistemi ključni za sprovođenje Šengenskog informacionog sistema. Jedna od najčešćih zamerki EK je **nedostatak horizontalne koordinacije** pravosudnih tela i organa za sprovođenje zakona. U tom smislu Radna grupa je pohvalila formiranje Koordinacionog tela Vlade za pravosuđe i unutrašnje poslove kao institucionalnog mehanizma koordinacije. Telo se sastaje jednom mesečno, a jednom u tri meseca podnosi izveštaj o radu Vladi. Članovi tela su predstavnici nadležnih državnih organa za oblast pravosuđa i unutrašnjih poslova, kao i ostalih državnih organa po pozivu. U pogledu

FRONTEX-om i EUROPOL-om i započete su pripreme za operativnu saradnju. U daljem produblivanju policijske saradnje radna grupa ukazuje na **neophodnost što hitnijeg sklapanja sporazuma o policijskoj saradnji sa Bosnom i Hercegovinom i Crnom Gorom** u cilju što efikasnije borbe protiv organizovanog kriminala. Potrebno je **unaprediti komunikaciju** MUP sa javnošću i organizacijama civilnog društva, kako bi se reformski naponi u okviru policije građanima bili jasniji i kako bi se obezbedio neophodan društveni konsenzus o toku dalje reforme.

Datum: 8. jun. 2009.

Link:

[Nacionalni konvent o EU](#)

Zanimljivosti

MUP Srbije na stranicama Fejsbuka i Jutjuba

Dolaskom Ivice Dačića na mesto ministra unutrašnjih poslova Republike Srbije, primećuje se podizanje nivoa transparentnosti rada MUP-a. Veoma čestim pojavljivanjem u štampanim i elektronskim medijima, ministar Dačić pokušava da rezultate rada policije približi građanima i poruči da je policija teži ka tome da postane servis građana. Prateći svetske trendove, MUP je otvorio svoje prezentacije na trenutno najpopularnijim sajtovima u svetu – Fejsbuka (*Facebook*) i Jutjuba (*Youtube*). Na stranicama Jutjuba, posetioci mogu pronaći izjave, govore i intervjue ministra, načelnika i policijskih službenika, zatim značajne policijske akcije. Na Jutjub stranici MUP-a krajem maja meseca su postavljeni kratki video spotovi protiv trgovine ljudima koji počinju sloganom „dok neko igra i navija, neko će postati žrtva“. Treba pohvaliti ovu akciju čiji je cilj da ukaže široj javnosti na postojanje velikog problema u Srbiji. Trenutno, na veb stranici Fejsbuka, MUP ima 396 tzv. prijatelja. Ovaj portal je idealan za komunikaciju između građana i policije, gde građani mogu, kada postanu „prijatelji“ MUP-a poslati svoje konstrukt-

politika viza, azila i migracija naglašeni su brojni nedostaci kao što je pravna pomoć na granicama, nedostatak besplatne pravne pomoći na aerodromima i mehanizama zaštite prava azilanata.

Prioritet u reformi policije je, po mišljenju radne grupe, izrada i usvajanje **Strategije policije** kojom bi bili definisani najvažniji prioriteti za MUP u sledećih tri do pet godina, neophodna sredstva i očekivani rezultati. Problem ljudskih resursa zauzima 1/3 problema reforme policije, kao i **neekonomično i neefikasno upravljanje kadrovima**. U tom smislu dalja reforma obrazovanja policije, kao i obrazovanje kvalitetnih kadrova koji sprovode Zakon o krivičnom postupku, treba da bude jedan od prioriteta reforme.

U pogledu regionalne policijske saradnje postignuti su značajni pomoci – zaključen je niz bilateralnih i implementacionih protokola o saradnji graničnih policija, uspostavljena je strateška saradnja sa

ivne komentare, ideje ili probleme npr. u svojoj lokalnoj zajednici. Na taj način se može povećati komunikacija i eventualno rešiti problemi. Sličnu akciju MUP je pokrenuo prošle godine putem SMS poruka.

Ipak, sa ciljem povećanja transparentnosti rada, MUP treba značajno da obrati pažnju na broj dostupnih informacija i preglednost glavne veb stranice. Ovo je važno iz razloga da on predstavlja glavni portal gde građani mogu naći osnovne informacije o radu, trenutnim i budućim aktivnosti policije i MUP-a.

Da bi delovanje MUP-a postalo istinski javno i otvoreno potrebno je ispuniti obaveze propisane Uputstvom za objavljivanje informatora o radu državnih organa koje je doneo Poverenik za informacije od javnog značaja. Informator MUP-a treba dopuniti podacima o vrstama usluga koje MUP pruža, o procedurama za ostvarivanje prava pred tim organom, o najznačajnijim mišljenjima i stavovima u vezi sa primenom zakona za kojima postoji veliki interes, o raspoloživim budžetskim sredstvima. Posebno ga treba dopuniti podacima o broju zaposlenih, o platama, o javnim nabavkama, o raspoloživoj opremi i o drugim sredstvima rada. Potrebno je redovno ažuriranje Informatora.

Najmanje dva puta godišnje treba, pored Liste zakona koje primenjuje policija, objavljivati i objašnjenja najvažnijih zakonskih promena. Akti, kao što su Kodeks policijske etike, Pravilnik o načinu obavljanja policijskih poslova, Pravilnik o

policijskim ovlašćenjima, Pravilnik o postupku rešavanja pritužbi, treba učiniti javnim.

Datum: 30. maj 2009.

Autor: Sonja Stojanović, Saša Đorđević

Linkovi:

[Youtube MUP](#), [Facebook MUP](#)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi

Tokom austrijskog predsedavanja EU, u Beču, 5. maja 2006. godine, ministri unutrašnjih poslova Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Moldavije, Rumunije i Srbije potpisali su Konvenciju o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi (*Police Cooperation Convention for Southeast Europe, PCC SEE*). Osnovni cilj država potpisnica je produblјivanje saradnje radi ispunjenja zajedničkih bezbednosnih interesa i jačanje bezbednosnog partnerstva. Konvencija je stupila na snagu 11. jula 2008. godine nakon ratifikovanja u državama potpisnicama. Nakon toga (25. septembra 2008. godine), Bugarska je pristupila Konvenciji. PCC SEE je najznačajniji međunarodni dokument za pravosudnu i policijsku saradnju u Jugoistočnoj Evropi. Odredbe Konvencije predstavljaju dobar pravni okvir za stvaranje efektivnog sistema prekogranične saradnje, kao i za svestranu policijsku saradnju država potpisnica. Takođe, Konvencija uključuje mnoge odredbe policijske saradnje koje se već nalaze u Šengenskom sporazumu. Zbog toga se PCC SEE može razumeti kao „priprema nastava“ za ulazak ugovornih strana u šengensko područje. U julu 2007. godine države potpisnice su Austriji i Ženevskom centru za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) poverile mandat za praćenje i pružanje podrške u procesu ratifikacije i implementacije Konvencije. Na sastanku u julu 2008. godine je odlučeno da se formira tehničko ekspertsko telo – Sekretarijat, sa mandatom da pomaže i pruža podršku ugovornim stranama u

spvođenju odredaba Konvencije. Inicijatori stvaranja Sekretarijata su Slovenija, Austrija i DCAF. Države potpisnice su se složile da sedište Sekretarijata bude u predstavništvu DCAF-a u Ljubljani. Sekretarijat je započeo rad 1. septembra 2008. godine.

Osnovni zadaci Sekretarijata:

- koordinacija, harmonizacija i usklađivanje svih aktivnosti vezanih za implementaciju Konvencije, uključujući i razmenu informacija i dobre prakse u odnosu na nacionalnu implementaciju odredaba Konvencije;
- uređivanje svih bilateralnih i multilateralnih sporazuma zaključenih u okvirima Konvencije;
- pripremanje sastanaka svih tela predviđenih Konvencijom (Komitet ministara i Ekspertska radna grupa) i koordinacija njihovih aktivnosti;
- podsticanje saradnje ugovornih strana i međunarodnih partnera sa ciljem da se osigura poštovanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma relevantnih za implementaciju Konvencije;
- stvaranje liste eksperata sa znanjem i iskustvom u oblastima koje su predviđene Konvencijom;
- direktno izveštavanje o svojim funkcijama i aktivnostima Komitetu ministara, i indirektno Ekspertskoj radnoj grupi;
- izveštavanje o svojim aktivnostima ugovornim stranama i široj javnosti.

Postoje dva osnovna načina unapređenja saradnje između organa za sprovođenje zakona država potpisnica. Prvi se tiče saradnje u redovnim okolnostima i podrazumeva intezivniju razmenu informacija i standardizaciju tehničke komunikacione opreme. Drugi se tiče saradnje i razmene informacija tokom operacija i istraga u cilju prevencije, otkrivanja, istrage i suprostavljanja pretnjama (član 3, PCC SEE).

Da bi Konvencija mogla da se sprovodi, prethodno je potrebno da ugovorne strane potpišu bilateralne sporazume, pa da se istandardizuju sistemi komunikacija i sistemi za zaštitu ličnih podataka.

Saradnja organa za sprovođenje zakona u okviru PCC SEE se sprovodi „po zahtevu“, na osnovu koga zemlje potpisnice Konvencije pružaju uzajamnu pomoć u okviru svojih nadležnosti. Izuzetak postoji ukoliko se takvim zahtevom, ili njegovim izvršenjem, ulazi u nadležnost pravosudnih organa druge

ugovorne strane (član 4, stav 1, PCC SEE). U slučaju da postoje prethodno dokazane činjenice ili razlog za pretpostavku da je određena informacija neophodna odmah kako bi se efikasnije reagovalo na trenutnu situaciju u borbi protiv konkretnih pretnji po javni red i bezbednost, ili radi prevencije, otkrivanja i istrage krivičnih dela, organi za sprovođenje zakona mogu da razmenjuju informacije bez upućenog zahteva (član 6, PCC SEE).

Oblasti i načini saradnje mogu biti različiti – razmena izveštaja o borbi protiv ilegalnih migracija, postavljanje oficira za vezu, zaštita svedoka, hitna potraga, prekogranična prismostra, kontrolisana isporuka, tajne istrage u cilju rešavanja ili prevencije krivičnih dela, prenos i poređenje DNK-profila i drugog identifikacionog materijala, razmena iskustava u oblastima obuke i obrazovanja ljudskih resursa ili o metodima prevencije kriminala. Postoji mogućnost formiranja mešovityh timova (zajednički istražni timovi) ili radnih grupa.

Međutim, obzirom da se saradnja odvija „po zahtevu“ – druga ugovorna strana zadržava pravo da li će, kako i kada dati odobrenje za izvršenje zahteva. Ograničenje je sasvim razumljivo jer razmena ovakvih vidova informacija može da ugrozi bezbednost i nacionalne interese ugovorne strane. Prilikom potpunog ili delimičnog odbijanja zahteva ugovorne strane, bez odlaganja, međusobno obaveštavaju jedna drugu o trenutnoj situaciji povodom određenog zahteva.

Zanimljivo je da Konvencija omogućava nastavak gonjenja osumnjičenog lica na teritoriji druge ugovorne strane bez njenog prethodnog odobrenja, samo ako hitnost situacije to zahteva i nije moguće obavestiti organe za sprovođenje zakona druge države pre ulaska ili oni nisu u mogućnosti da stignu na vreme na lice mesta radi preuzimanja gonjenja (više o tome pogledati čl. 13, PCC SEE)

Datum: 30. maj 2009.

Autor: Saša Đorđević

Linkovi: [Zakon o potvrđivanju Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi, Sekretarijat](#)

Publikacije

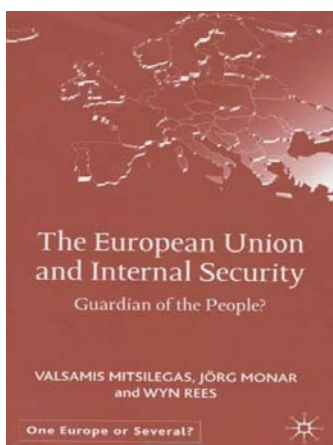
Evropska unija i unutrašnja bezbednost: zaštitnik naroda

Jorg Monar, Wyn Rees and Valsamis Mitsilegas, *The European Union and Internal Security: Guardian of the People* (London: Palgrave Macmillan, 2003)

Publikacija *Evropska unija i unutrašnja bezbednost: zaštitnik naroda*, u izdanju izdavačke kuće Palgrejv Mekmilan, predstavlja osnovno štivo za razumevanje pravosudne i policijske saradnje država članica EU.

Knjiga analizira bezbednosne izazove, rizike i pretnje po unutrašnju bezbednost EU. Autori navode posledice tzv. mekih bezbednosnih pretnji kao što su prekogranični organizovani kriminal i ilegalne migracije po EU i analiziraju politike kojima EU želi da suzbije ove probleme.

U prvom poglavlju autori diskutuju o razvoju EU kao novog bezbednosnog aktera uočavajući glavne prepreke i motive razvoja pravosudne i policijske saradnje. U drugom poglavlju autori objašnjavaju proces transformacije na osnovu kojeg su transnacionalni organizovani kriminal i ilegalne migracije

postali bezbednosni problemi. U tom pogledu, prave razliku između klasičnih vojnih (ili tvrdih) bezbednosnih pretnji od mekih, ili na osnovu kojih procesa je došlo do sekurizacije kriminala i migracija. U sledećem poglavlju, autori govore o

porastu delovanja organizovanih kriminalnih grupa i migracionim kretanjima nakon kraja Hladnog rata. U četvrtom poglavlju opisuju institucionalne strukture i pravne okviri koje je EU razvila kao odgovor na tzv. meke bezbednosne pretnje. Poslednje poglavlje se odnosi na nove bezbednosne izazove izazvane proširenjem EU na Istočnu i Srednju Evropu.

Za više informacija o publikaciji pratite sledeći [link](#).

Urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnici:

Lena Petrović ([lena.gem@gmail.com](mailto:lana.gem@gmail.com))

Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Adel Abusara (adel.abusara@ccmr-bg.org)

Miloš Stanojević (milos.stanojevic@fbd.org.rs)

Žarko Marković (zarko@bgcentar.org.rs)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling

liste Biltena, pošaljite e-mejl na

sasadjordjevic@ccmr-bg.org